

PRÁVNÍ ROZBOR SITUACE UZAVŘENÝCH ČESKÝCH ŠKOL

- CZ24 News | 15. března 2021

ČESKO: S radostí zveřejňuji se svolením autorky advokátky JUDr. Eleny Kotorové, MBA její rozbor k problematice uzavřených škol.

1/ Nouzový stav byl vyhlášen usnesením Vlády ČR ze dne 26.02.2021 č. 196 na dobu 30 dnů od 27.2.2021. Vlastní odůvodnění v tomto právním předpisu je, slovy Ústavního soudu, obecné a neurčité. Byl vyhlášen nově, bez předchozího projevu vůle Poslanecké sněmovny, aniž se změnily okolnosti, nebyl tedy dán zásadní nový věcný důvod nebo nová situace.

Tento bod je slovem do právní disputace, budou se k němu vyjadřovat soudy v konkrétních řízeních (jedná se o tzv. jiný právní předpis, který soudy mohou i neaplikovat), v konečném důsledku se k němu vyjádří až Ústavní soud. Městský soud v Praze v rozsudku č.j. 17 A 126/2020 ze dne 23.2.2021 však uvedl mimo jiné, že nebylo Vládou prokázáno, že nouzový stav je jedinou alternativou k ochraně životů a zdraví při probíhající pandemii.

2/ Usnesením Vlády č. 200 ze dne 26.02.2021 ve smyslu § 6 odst. 1 písm. b) zákona č. 240/2000 Sb., krizový zákon Vláda omezila od 27.02.2021 provoz škol (vysokých, středních, vyšších odborných, základních, mateřských, uměleckých, středisek volného času atd.) tak, že se zakazuje osobní přítomnost žáků či dětí na vzdělávání ve škole.

Podle § 6 odst. 1 písm. b) krizového zákona je vláda v době trvání nouzového stavu oprávněna nařídit zákaz vstupu, pobytu a pohybu osob na vymezených místech nebo území.

Ve smyslu tohoto ustanovení tedy vláda nařídila zákaz pobytu žáků/děti ve škole.

Subjektem zákazu je tedy žák, předmětem zákazu je osobní přítomnost ve škole při vyučování. Jedná se o zákazové pravidlo chování směřované dětem/žákům.

Podle § 31 odst. 3 písm. c) krizového zákona jsou fyzické osoby v době krizového stavu povinny strpět omezení vyplývající z krizových opatření stanovených v době krizového stavu.

Na tato dvě ustanovení navazuje § 34 krizového zákona, který stanoví přestupky fyzických osob. Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že v době krizového stavu nesplní povinnost strpět omezení, za tento přestupek podle § 34 odst. 3 krizového zákona lze uložit pokutu do 20.000,-Kč. V přestupkovém řízení, příp. soudním řízení, se však žák může bránit svým základním právem na vzdělání a právem na školní docházku ve smyslu Úmluvy o právech dítěte.

I za krizového stavu platí, že co není zakázáno, je dovoleno. Nikdo nemůže být nucen činit, co mu zákon neukládá. Žádný právní předpis školy neukládá povinnost realizovat zákaz uložený žákům tím způsobem, že zavře školu a vzdělávání v denní formě neposkytuje.

3/

Krizový zákon nezná zákaz, který by bylo možno směřovat na vlastní provoz školy a poskytování denní formy vzdělávání. Žádné škole nebyl uložen zákaz poskytovat denní formu vzdělávání, tuto konstrukci krizový zákon nezná. Proto žádná škola nemůže spáchat přestupek tím, že denní formu vzdělávání poskytuje.

Krizový zákon vyjmenovává přestupky právnických osob v § 34a, přestupek může být spáchán tím, že se právnická osoba nepodílí při přípravě na krizové situace, neposkytne věcné prostředky k řešení krizové situace na výzvu oprávněného orgánu krizového řízení nebo nesplní povinnost zdržet se činností souvisejících s peněžními prostředky. V tomto ustanovení je uvedeno, že za tyto přesně vymezené přestupky může být právnické osobě uložena pokuta do výše 3 mil. Kč.

Z toho se tedy podává, že škola nemůže spáchat přestupek tím, že poskytuje žákům denní formu vzdělávání a nemůže jí být uložena žádná sankce v souladu s krizovým zákonem.

4/ Rozsudek č.j. 17 A 126/2020 ve věci žáka gymnázia na Zatlanech před nezákonným zásahem správního orgánu, kterým Městský soud v Praze přikázal škole obnovit denní formu vzdělávání v souladu se školním vzdělávacím programem, je založen na premise, že škola při poskytování vzdělávání vykonává působnost v oblasti veřejné správy, a je tedy v postavení správního orgánu podle § 4 soudního řádu správního. Nepovažuji tento názor za přesný a odpovídající školskému zákonu. Působnost ředitele školy v oblasti správního řádu je přesně vymezena v ust. § 165 školského zákona. Při poskytování vzdělávání však škola jako taková v postavení správního orgánu není.

Z toho rovněž vyplývá, že soukromou školu nelze úspěšně žalovat žalobou podle soudního řádu správního na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu. Soukromá škola, a podle mého názoru ani veřejná škola, nemá při vlastním poskytování vzdělávání postavení správního orgánu.

Rovněž je nutné dále uvést, že školy nemají distanční výuku začasťe zpracovanou ve svých školních vzdělávacích programech a školních řádech. Pokud nepostupují podle svých schválených ŠVP, dopouští se porušení školského zákona, rámcového vzdělávacího programu a/nebo smlouvy o vzdělávání.

Rodiče mohou teoreticky žalovat soukromou školu občanskoprávní žalobou na uložení povinnosti poskytovat vzdělávání podle uzavřené smlouvy o vzdělávání. Takové řešení je však řešením nefunkčním s ohledem na délku soudního řízení a zátěž soudní soustavy.

Rovněž se domnívám, že postup skrze soudní řízení je postupem konfliktním a nemělo by k němu ve vztazích mezi ředitelem školy a rodiči, které by měly být založeny naopak na důvěře, docházet.

S ohledem na výše uvedené konstatuji závěr, že školy, které neposkytují žákům vzdělávání v denní formě, porušují školský zákon. Jedná se vlastní protiprávní rozhodnutí ředitele školy či pokyn zřizovatele, že vzdělávání v denní formě škola žákům neposkytuje. Metodika podávaná ministerstvem školství a krajskými úřady, včetně informací např. na webu řízení školy.cz apod., neodpovídá školskému zákonu a krizovému zákonu a je právně nesprávná. Rovněž je třeba uvést, že kdo chce, hledá způsoby, kdo nechce, hledá důvody. Ani stokrát opakovaná lež se však pravdou nestane.

Praha, 15.03.2021

JUDr. Elena Kotorová, MBA

Panská 1, Praha 1

mail: kotorova@ak-dp.cz

Zdroj: <https://stavbeznouze.cz>